แนวทางการบริหารวัคซีนโควิด-19 อำเภอนาน้อย

ล่าสุด 17 ก.ค. 2564 (อาจเปลี่ยนแปลงตามข้อมูลและสถานการณ์ในอนาคต

จากข้อมูลในปัจจุบันซึ่งพบเชื้อโควิด-19 สายพันธ์เดลต้าระบาดเป็นวงกว้างและมีการกลายพันธ์ทำให้ดื้อต่อวัคซีนมากขึ้นส่งผลให้วัคซีนป้องกันโควิดทุกชนิดที่มีในปัจจุบันประสิทธิภาพลดลง ทั่วโลกจึงมีการศึกษาเพิ่มเติมเรื่องการฉีดวัคซีนสลับชนิดกัน(แล้วแต่ว่าประเทศไหนจะมีวัคซีนชนิดไหนใช้ แล้วดูผลการสร้างภูมิคุ้มกันและประสิทธิภาพการป้องกันโรค ทั้งนี้ทั้งนั้นเป็นไปตามองค์ความรู้ดั้งเดิมในอดีตที่ทราบว่าเชื้อโรคหลาย ๆ ชนิดในอดีตเมื่อฉีดกระตุ้นด้วยวัคซีนต่างชนิดกันพบประสิทธิภาพการป้องกันที่ดีขึ้น ซึ่งอธิบายได้จากการที่ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายมนุษย์เกิดจากการทำงานของหลายระบบในร่างกายร่วมกัน วัคซีนต่างชนิดกันก็ไปกระตุ้นระบบที่ต่างกันทำให้ประสิทธิภาพมากขึ้นนั้นเอง

สำหรับประเทศไทยปัจจุบันนี้มีวัคซีนให้ใช้เพียง 2 ชนิดคือ Coronavac (Sinovac) ซึ่งเป็นวัคซีนประเภทเชื้อตาย และ AstraZeneca ซึ่งเป็นวัคซีนชนิดไวรัสเวคเตอร์ พบว่าการฉีด Coronavac จำนวน 2 เข็มตามแนวทางเดิมไม่อาจป้องกันเชื้อสายพันธ์เดลต้าได้ดีนัก จึงได้มีการศึกษาวิจัยและเก็บข้อมูลในสถาบันการแพทย์ชั้นนำในประเทศมาแล้วระยะเวลาหนึ่งและพบผลที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับตามทฤษฎีข้างต้นกล่าวคือหาก ได้รับ Coronavac (Sinovac) เข็มแรก และกระตุ้นด้วย AstraZeneca ในอีก 2-4 สัปดาห์ถัดมา พบว่ากระตุ้นภูมิให้สูงขึ้นกว่าสูตรเดิมถึง 8 เท่าและสามารถป้องกันสายพันธ์เดลต้าได้ 80 % (อ้างอิงข้อมูลจาก คณบดีคณะแพทย์ฯ 10 คณะ-ที่ปรึกษา สคบ. ดังนั้นด้วยเงื่อนไขดังกล่าวแนวทางการฉีดวัคซีนของประเทศไทยจึงเปลี่ยนไป เหลือ 2 วิธีคือ

1.ฉีด Coronavac (Sinovac) เป็นเข็มแรก และ ฉีดกระตุ้นด้วย AstraZeneca เป็นเข็มที่ 2 ในอีก 2-4 สัปดาห์ ซึ่งประสิทธิภาพเพียงพอป้องกันสายพันธ์เดลต้าจะเกิดหลังฉีดเข็มแรก 5-6 สัปดาห์

2.ฉีด Astrazeneca 2 เข็ม ห่างกัน 12 สัปดาห์ ซึ่งประสิทธิภาพการป้องกันสายพันธ์เดลต้าจะอยู่ที่ 14-16 สัปดาห์ (ช้ากว่าสูตรแรก

สำหรับอำเภอนาน้อยซึ่งมีผู้ประสงค์ฉีดรออยู่จำนวนมาก มีหลักคิดและแนวทางดังนี้ สมมุติว่ามี AstraZeneca อยู่ 1000 โดส หากเลือกสูตรที่ 2 พบว่าจะมีผู้ได้รับการฉีดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเพียง 500 คน (Astra + Astra) แต่หากเลือกสูตรที่ 1 (Coronavac(Sinovac) + Astra) จะสามารถฉีดให้ประชาชนชาวอำเภอนาน้อยได้มากขึ้นเป็น 2 เท่า คือฉีดได้ 1000 คน และให้ผลป้องกันเต็มที่เร็วกว่า เพียง 5-6 สัปดาห์หรือเดือนครึ่งหลังฉีดเข็มแรกเท่านั้น

ดังนั้นแนวทางของนาน้อย (ตามข้อมูลและสถานการณ์เช่นปัจจุบันนี้ จึงจะเป็นการฉีดสูตร Coronavac (Sinovac) เข็มแรก และ ตามด้วยการฉีดกระตุ้นด้วย AstraZeneca เป็นเข็มที่ 2 ในอีก 2-4 สัปดาห์ถัดไปเป็นหลัก เพื่อให้ประชาชนชาวนาน้อยได้รับวัคซีนให้มากที่สุด และให้ผลเร็วที่สุด

อย่างไรก็ตามหากท่านใดประสงค์ฉีดสูตรที่ 2 คือ AstraZeneca ทั้ง 2 เข็มก็สามารถทำได้ แต่ต้องรอไปก่อนจนกว่าอำเภอนาน้อยจะได้รับ AstraZeneca มาในจำนวนที่มากพอในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อทราบครับ

นพ.วิษณุ มงคลคำ
นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ
รักษาการผู้อำนวยการโรงพยาบาลนาน้อย